

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 15 lutego 1957 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury.

1. Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 19 listopada 1956 r. o zmianie ustawy o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 54, poz. 248) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1950 r. Nr 30, poz. 275 i z 1956 r. Nr 54, poz. 248) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem nowej ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

2. Jednolity tekst ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury nie obejmuje:

1) art. 2—6 ustawy z dnia 19 listopada 1956 r. o zmianie ustawy o ustroju adwokatury w brzmieniu:

„Art. 2. Adwokaci i aplikanci adwokaccy wpisani na listę w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są adwokatami i aplikantami adwokackimi w rozumieniu ustawy o ustroju adwokatury.

Art. 3. Adwokaci, którzy w dniu 31 grudnia 1955 r. zajmowali stanowiska nie podlegające w myśl art. 62 ust. 1 ustawy o ustroju adwokatury łączeniu z zawodem adwokata, nie ulegają z tego powodu skreśleniu z listy adwokatów; nie mogą jednak w czasie pozostawania na takich stanowiskach wykonywać pracy zawodowej adwokata.

Art. 4. 1. Aplikanci adwokaccy odbywający dotychczas aplikację poza zespołem podlegają włączeniu do zespołu.

2. Aplikantów adwokackich mających w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy co najmniej jeden rok aplikacji obowiązuje dwuletni okres aplikacji.

3. Zezwolenia Ministra Sprawiedliwości dopuszczające do egzaminu adwokackiego bez odbycia aplikacji adwokackiej zachowują moc do dnia 31 grudnia 1957 r., o ile nie zastrzeżono w nich wcześniejszego terminu poddania się egzaminowi.

Art. 5. 1. Kadencja obecnych organów adwokatury, wybranych na podstawie przepisów dotychczasowych, trwa trzy lata.

2. Dotychczasowe komisje dyscyplinarne przestają działać z chwilą ukonstytuowania się nowych komisji dyscyplinarnych.

3. Pierwsze wojewódzkie komisje dyscyplinarne zostaną wybrane przez rady adwokackie spośród adwokatów zgłoszonych przez zespoły adwokackie i będą działać do czasu dokonania wyboru wojewódzkich komisji dyscyplinarnych przez najbliższe walne zgromadzenie.

4. Pierwszą Wyższą Komisję Dyscyplinarną oraz Komisję Rewizyjną Naczelnej Rady Adwokackiej wybiera Naczelna Rada Adwokacka. Komisje te działają do czasu dokonania wyboru nowych komisji przez najbliższy Zjazd Adwokatury.

Art. 6. Komisje dyscyplinarne powołane na podstawie przepisów niniejszej ustawy rozpoznają sprawy dyscyplinarne wszczęte przed dniem wejścia w życie tej ustawy z uwzględnieniem już dokonanych czynności.”;

2) art. 128 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury w brzmieniu:

„Art. 128. Ustawa wchodzi w życie z upływem miesiąca od dnia jej ogłoszenia.”;

3) art. 8 ustawy z dnia 19 listopada 1956 r. o zmianie ustawy o ustroju adwokatury w brzmieniu:

„Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

3. Art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury powołany w art. 3 ustawy z dnia 19 listopada 1956 r. o zmianie ustawy o ustroju adwokatury oznaczony jest w jednolitym tekście jako art. 56 ust. 1.

Minister Sprawiedliwości: w z. T. Rek

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 1957 r. (poz. 74).

U S T A W A

z dnia 27 czerwca 1950 r.

o ustroju adwokatury.

R o z d z i a ł 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Adwokaturę stanowi ogół adwokatów i aplikantów adwokackich.

Art. 2. Adwokatura współdziała z sądami i innymi władzami w ochronie porządku prawnego Polski Ludowej i powo-

łana jest do udzielania pomocy prawnej zgodnie z prawem i interesem mas pracujących.

Art. 3. Wykonywanie zawodu adwokackiego odbywa się w zespołach adwokackich lub indywidualnie.

Art. 4. 1. Organami adwokatury są: Zjazd Adwokatury, Naczelna Rada Adwokacka, Wyższa Komisja Dyscyplinarna, Komisja Rewizyjna Naczelnej Rady Adwokackiej oraz organy wojewódzkich izb adwokackich.

2. Członkami organów adwokatury mogą być tylko adwokaci.

Art. 5. Zwierzchni nadzór nad działalnością adwokatury sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 6. Minister Sprawiedliwości uchyla uchwały organów adwokatury sprzeczne z prawem lub interesem publicznym. Przepis ten nie stosuje się do orzeczeń dyscyplinarnych.

Art. 7. 1. Minister Sprawiedliwości może rozwiązać wojewódzką radę adwokacką lub Naczelną Radę Adwokacką, która przez swe działanie lub zaniechanie narusza prawa lub zagraża interesowi publicznemu.

2. W tym przypadku Minister Sprawiedliwości mianuje tymczasowy organ, który pełni swe czynności do czasu ukonstytuowania się nowego organu.

Art. 8. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia

- 1) przepisy o wynagrodzeniu adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych,
- 2) wzory pieczęci Naczelnej Rady Adwokackiej, rad adwokackich i komisji dyscyplinarnych,
- 3) zasady tworzenia, organizacji, funkcjonowania i rozwiązywania zespołów adwokackich,
- 4) szczegółowe przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym,
- 5) strój adwokatów podczas rozpraw.

Art. 9. Minister Sprawiedliwości może oznaczyć w drodze zarządzenia liczbę adwokatów i aplikantów adwokackich dla poszczególnych wojewódzkich izb adwokackich oraz ustalić plan terenowego rozmieszczenia adwokatów i aplikantów adwokackich na obszarze tych izb.

Art. 10. 1. Organy adwokatury są wybierane na trzy lata, jednak obowiązane są działać do czasu ukonstytuowania się nowoobraných organów.

2. Poszczególni członkowie organów adwokatury mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał.

Art. 11. Adwokat występujący przed sądem korzysta z ochrony prawnej, podobnie jak sędzia i prokurator.

Art. 12. Termin do wniesienia środków odwoławczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, wynosi dni czternaście od dnia doręczenia orzeczenia.

R o z d z i a ł 2.

Wojewódzkie izby adwokackie.

Art. 13. 1. Adwokaci i aplikanci adwokaccy, mający siedzibę na obszarze właściwości sądu wojewódzkiego, stanowią wojewódzką izbę adwokacką.

2. Wojewódzka izba adwokacka ma osobowość prawną.

Art. 14. Siedzibą wojewódzkiej izby adwokackiej jest siedziba sądu wojewódzkiego.

Art. 15. Organami wojewódzkiej izby adwokackiej są:

- 1) walne zgromadzenie,
- 2) rada adwokacka,
- 3) komisja rewizyjna,
- 4) komisja dyscyplinarna.

Art. 16. 1. Prawo udziału w walnym zgromadzeniu służy członkowi wojewódzkiej izby adwokackiej, jeżeli nie jest zawieszony w czynnościach zawodowych.

2. W walnym zgromadzeniu można uczestniczyć tylko osobiście.

Art. 17. Do zakresu działania walnego zgromadzenia należy:

- 1) wybór członków i zastępców członków rady adwokackiej, komisji rewizyjnej i komisji dyscyplinarnej oraz delegatów na Zjazd Adwokatury,
- 2) uchwalanie budżetu izby i ustalanie wysokości składki rocznej na potrzeby izby,
- 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie corocznych sprawozdań z działalności rady adwokackiej,
- 4) zatwierdzanie — po wysłuchaniu wniosków komisji rewizyjnej — zamknięć rachunkowych i udzielanie radzie adwokackiej absolutorium.

Art. 18. 1. Walne zgromadzenie zwołuje dziekan rady adwokackiej.

2. Walne zgromadzenie odbywa się w siedzibie izby.

Art. 19. 1. Zwyczajne walne zgromadzenie odbywa się raz do roku.

2. Nadzwyczajne walne zgromadzenie powinno być zwołane na żądanie Ministra Sprawiedliwości, Naczelnej Rady Adwokackiej, rady adwokackiej, komisji rewizyjnej lub 1/3 członków izby; zgromadzenie będzie zwołane w ciągu sześciu tygodni od zgłoszenia żądania.

Art. 20. Do zakresu działania rady adwokackiej należą wszystkie sprawy adwokatury, których ustawa nie zastrzega innym władzom lub organom.

Art. 21. 1. Rada adwokacka składa się z siedmiu do dwudziestu trzech członków i z trzech do pięciu zastępców.

2. W tych granicach regulamin określi liczbę członków każdej rady adwokackiej i ich zastępców.

Art. 22. 1. Rada adwokacka wybiera ze swego grona dziekana, jednego lub dwóch wicedzianów, sekretarza, skarbnika i rzecznika dyscyplinarnego. Rada adwokacka wybiera ponadto spośród adwokatów zastępców rzecznika dyscyplinarnego.

2. O dokonany wyborze rada adwokacka zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, Naczelną Radę Adwokacką oraz prezesa właściwego sądu wojewódzkiego i właściwego prokuratora wojewódzkiego.

Art. 23. 1. Do ważności uchwał rady adwokackiej wymagana jest obecność większości jej członków, w tym dziekana lub wicedziekana.

2. Uchwały rady adwokackiej zapadają większością głosów; w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 24. 1. Rada adwokacka prowadzi listę adwokatów i listę aplikantów adwokackich.

2. Rada adwokacka zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o zmianach w tych listach.

Art. 25. 1. Uchwała rady adwokackiej, dotycząca bezpośrednio poszczególnych osób, powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

2. Od uchwały rady adwokackiej służy zainteresowanemu odwołanie do Naczelnej Rady Adwokackiej, a w przypadku gdy uchwała rady adwokackiej odmawia wpisu na listę adwokacką lub aplikantów adwokackich, zainteresowanemu służy odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

3. Uchwała rady adwokackiej w sprawie wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich powinna być wydana najdalej w ciągu trzymiesięcznego terminu od daty złożenia wniosku o wpis. Odwołanie w sprawie wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich powinno być rozpoznane przez Ministra Sprawiedliwości nie później niż w terminie dwóch miesięcy od daty wpłynięcia odwołania do Ministerstwa.

Art. 26. 1. Dziekan reprezentuje radę adwokacką, kieruje jej pracami, przewodniczy na jej posiedzeniu oraz wykonywa inne czynności, przewidziane w niniejszej ustawie.

2. Wicedziekan jest stałym zastępcą dziekana.

Art. 27. Rada adwokacka może przekazać ustanowionym w tym celu delegatom wykonywanie niektórych czynności w miejscowościach, oddalonych od siedziby izby; delegatów powołuje rada adwokacka spośród miejscowych członków izby.

Art. 28. Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy kontrola działalności finansowej i gospodarczej rady adwokackiej.

Art. 29. 1. Komisja rewizyjna składa się z trzech członków i dwóch zastępców.

2. Komisja rewizyjna wybiera spośród swych członków przewodniczącego i jego zastępcę.

R o z d z i a ł 3.

Zjazd adwokatury.

Art. 30. Do zakresu działania Zjazdu Adwokatury należy:

- 1) wybór członków Naczelnej Rady Adwokackiej nie będących dziekanami,
- 2) wybór członków Wyższej Komisji Dyscyplinarnej oraz członków Komisji Rewizyjnej Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Naczelnej Rady Adwokackiej, Wyższej Komisji Dyscyplinarnej i Komisji Rewizyjnej Naczelnej Rady Adwokackiej z okresu ich kadencji.

Art. 31. 1. Zjazd Adwokatury stanowią delegaci wybrani w stosunku jeden delegat na pięćdziesięciu członków izby, przy czym końcowa niepełna liczba pięćdziesięciu członków uprawnia również do wyboru delegata.

2. Zjazd Adwokatury powinien odbyć się w ciągu trzech miesięcy od dnia dokonania wyborów we wszystkich izbach adwokackich.

R o z d z i a ł 4.

Naczelna Rada Adwokacka.

Art. 32. 1. Do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej należy:

- 1) reprezentowanie adwokatury,
- 2) zwoływanie Zjazdu Adwokatury,
- 3) koordynowanie działalności wojewódzkich rad adwokackich i nadzór nad ich działalnością,
- 4) uchwalanie regulaminów dotyczących działalności adwokatury i jej organów,
- 5) udzielanie na żądanie Ministra Sprawiedliwości opinii o projektach aktów prawodawczych oraz przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości postulatów w dziedzinie ustawodawstwa,

- 6) rozpoznawanie odwołań od uchwał rad adwokackich,
- 7) rozporządzanie i zarząd majątkiem Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 8) uchwalanie budżetu Naczelnej Rady Adwokackiej i określanie udziału poszczególnych izb adwokackich w pokrywaniu jej wydatków budżetowych.

2. Siedzibą Naczelnej Rady Adwokackiej jest Warszawa.

Art. 33. 1. Naczelną Radę Adwokacką tworzą:

- 1) adwokaci wybrani przez Zjazd Adwokatury w liczbie dwudziestu trzech, z których co najmniej dziesięciu powinno mieć siedzibę w Warszawie,
- 2) dziekani rad adwokackich.

2. Członkowie Naczelnej Rady Adwokackiej nie mogą jednocześnie wchodzić w skład rad adwokackich, komisji rewizyjnych i dyscyplinarnych; nie dotyczy to udziału dziekanów w składzie rad adwokackich.

Art. 34. 1. Naczelna Rada Adwokacka wybiera ze swego grona Wydział Wykonawczy w składzie prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza, skarbnika i rzecznika dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej oraz dalszych pięciu członków Wydziału Wykonawczego. Ponadto Naczelna Rada Adwokacka wybiera spośród adwokatów zastępców rzecznika dyscyplinarnego.

2. Wydział Wykonawczy sprawuje czynności należące do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej, z wyjątkiem wymienionych w art. 32 ust. 1 pkt 4 i 8.

3. Uchwały Wydziału Wykonawczego podjęte w zakresie jego uprawnień mają moc uchwał Naczelnej Rady Adwokackiej.

Art. 35. Naczelna Rada Adwokacka zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o jej ukonstytuowaniu się.

Art. 36. Uchwalone przez Naczelną Radę Adwokacką regulaminy określające zasady wykonywania zawodu adwokackiego, tryb zwoływania i odbywania Zjazdu Adwokatury i walnych zgromadzeń, zasady kształcenia aplikantów adwokackich, zakres egzaminu adwokackiego oraz skład komisji egzaminacyjnej podlegają zatwierdzeniu Ministra Sprawiedliwości.

Art. 37. Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej, dotycząca bezpośrednio poszczególnych osób, powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

Art. 38. 1. Naczelna Rada Adwokacka uchyla uchwały rad adwokackich, sprzeczne z prawem lub zagrażające interesowi publicznemu.

2. Wydział Wykonawczy może z przyczyn wymienionych w ust. 1 zawiesić wykonanie uchwały rady adwokackiej, w tym przypadku przedstawia sprawę do decyzji Naczelnej Rady Adwokackiej na najbliższym jej posiedzeniu.

Art. 39. 1. Komisja Rewizyjna Naczelnej Rady Adwokackiej wykonuje kontrolę finansowej i gospodarczej działalności tej Rady.

2. Komisja Rewizyjna składa się z pięciu członków i dwóch zastępców.

3. Komisja Rewizyjna składa Naczelnej Radzie Adwokackiej sprawozdania z wyników każdorazowej kontroli wraz z wnioskami.

R o z d z i a ł 5.

Wpis na listę adwokatów.

Art. 40. 1. Na listę adwokatów może być wpisany ten, kto

- 1) daje rękojmię wykonywania zawodu adwokata zgodnie z zadaniami adwokatury w Polsce Ludowej,
- 2) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) jest nieskazitelnego charakteru,
- 4) ukończył wyższe studia prawnicze z przepisanyymi egzaminami,
- 5) odbył trzyletnią aplikację adwokacką, zakończoną złożeniem egzaminu adwokackiego.

2. Ubiegający się o wpis na listę powinien obrać sobie siedzibę w okręgu izby adwokackiej.

Art. 41. Wynagania odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego nie stosują się do:

- 1) profesorów i docentów nauk prawnych w polskich szkołach wyższych,
- 2) osób, które co najmniej przez trzy lata zajmowały stanowiska sędziowskie lub prokuratorskie w powszechnym wymiarze sprawiedliwości lub wojskowej służbie sprawiedliwości albo też stanowiska sędziowskie w sądach ubezpieczeń społecznych, bądź stanowiska rzecznika interesu publicznego lub jego zastępców przy Trybunale Ubezpieczeń Społecznych,
- 3) osób, które posiadają kwalifikacje sędziowskie i co najmniej przez trzy lata zajmowały stanowiska prezesa, wiceprezesa lub radcy do spraw orzecznictwa w państwowych komisjach arbitrażowych,
- 4) pracowników Prokuratury Generalnej R. P., którzy po złożeniu egzaminu referendarskiego pozostawali co najmniej przez trzy lata w służbie referendarskiej.

Art. 42. Wymaganie odbycia aplikacji adwokackiej nie stosuje się do osób, które po odbyciu aplikacji notarialnej, zakończonej przepisanyymi egzaminami, pozostawały co najmniej przez trzy lata na stanowisku notariusza.

Art. 43. 1. O wpisie na listę adwokatów decyduje rada adwokacka.

2. Rada adwokacka może uzależnić wpis od obrania przez ubiegającego się siedziby w miejscowości wyznaczonej przez radę, jeżeli wymaga tego konieczność prawidłowego rozmieszczenia adwokatów dla zapewnienia ludności należytej pomocy prawnej.

Art. 44. Adwokat jest obowiązany przed rozpoczęciem wykonywania czynności zawodowych złożyć wobec dziekana ślubowanie treści następującej: „Ślubuję uroczyście w mojej pracy adwokata przyczyniać się ze wszystkich sił do ochrony i umacniania porządku prawnego Państwa Ludowego, któremu wierności zawsze dochowam, obowiązki adwokata wypełniać gorliwie, sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, dochować tajemnicy zawodowej, a w postępowaniu moim kierować się zasadami godności, uczciwości i sprawiedliwości społecznej”.

R o z d z i a ł 6.

Praca zawodowa adwokata.

Art. 45. 1. Praca zawodowa adwokata polega na udzielaniu pomocy prawnej, a w szczególności na obronie i zastępstwie stron przed sądami w granicach, zakreślonych przepisami prawnymi, a nadto jeżeli przepisy nie wyłączają zastępstwa adwokackiego — przed urzędami i instytucjami prawa publicznego, jak również na udzielaniu porad i opinii prawnych oraz opracowywaniu aktów prawnych.

2. Adwokaci mogą być powoływani do wykonywania czynności, sprawowanych pod nadzorem władz państwowych.

Art. 46. 1. Adwokat może odmówić pomocy prawnej tylko z ważnych powodów.

2. Wątpliwości co do udzielenia lub odmowy pomocy prawnej rozstrzyga rada adwokacka, a w przypadkach niecierpiących zwłoki — dziekan.

3. W sprawach, w których pomoc prawna ma z mocy przepisów nastąpić z urzędu, zwolnić adwokata od udzielenia tej pomocy może tylko władza, która go wyznaczyła.

Art. 47. 1. Adwokatowi nie wolno udzielić pomocy prawnej, jeżeli udzielił jej stronie przeciwnej w tej samej bądź związanej z nią sprawie, nie wolno mu również udzielić pomocy prawnej w sprawie, w której brał udział z ramienia władzy publicznej.

2. Adwokatowi nie wolno udzielić pomocy prawnej, która koliduje z ogólnym interesem gospodarki społecznej.

Art. 48. Adwokat, wypowiadając pełnomocnictwo, jest obowiązany jeszcze przez dwa tygodnie pełnić swe obowiązki, jeżeli nie nastąpiło wcześniejsze objęcie sprawy przez innego adwokata lub zwolnienie ze strony klienta.

Art. 49. Adwokat jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się z tytułu wykonywania zawodu adwokackiego.

Art. 50. 1. Adwokat korzysta przy wykonywaniu zawodu adwokackiego z wolności słowa i pisma w granicach, zakreślonych zadaniami adwokatury, przepisami prawnymi i rzeczową potrzebą.

2. Nadużycie tej wolności, stanowiące ściganą z oskarżenia prywatnego zniewagę strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, świadka albo biegłego, podlega ściganiu tylko w drodze dyscyplinarnej.

3. Wszelkie inne nadużycie tej wolności ścigane będzie w drodze sądowej i dyscyplinarnej.

Art. 51. Za udzielenie pomocy prawnej należy się adwokatowi wynagrodzenie, którego wysokość określają przepisy o wynagrodzeniu adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 52. Adwokat jest obowiązany prowadzić akta, które odzwierciedlają przebieg każdej powierzonych mu sprawy i wykonane w niej czynności.

Art. 53. Adwokat jest obowiązany przechowywać dokumenty, powierzone mu przez klienta, w ciągu lat trzech od dokonania ostatniej czynności w sprawie, chyba że przed upływem tego czasu wezwał klienta listem poleconym do odbioru dokumentów, a klient w ciągu sześciu miesięcy nie zastosował się do tego wezwania.

Art. 54. Rada adwokacka kontroluje pracę adwokata pod względem zawodowym, etycznym i społecznym.

Art. 55. Dziekan może w drodze porządkowej udzielić ostrzeżenia członkowi izby, który dopuścił się drobniejszego uchybienia, nie dającego podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Art. 56. 1. Z zawodem adwokata nie wolno łączyć stanowiska:

- 1) pracownika państwowego,
- 2) sędziego, prokuratora i asesora sądowego,
- 3) żołnierza zawodowego w służbie czynnej,
- 4) notariusza i asesora notarialnego.

2. Zakaz łączenia stanowisk nie dotyczy stanowiska nauczyciela i pracownika nauki.

3. Z zawodem adwokata wolno łączyć czynności radcy prawnego we władzach państwowych, jednostkach gospodarki uspołecznionej i organizacjach społecznych.

Art. 57. 1. Adwokatowi nie wolno objąć stanowiska lub podejmować się zajęcia, kolidującego z zadaniami adwokatury lub z wykonywaniem zawodu adwokackiego.

2. Adwokatowi, pełniącemu czynności radcy prawnego we władzach państwowych, nie wolno podejmować się udzielania prawnej pomocy osobie fizycznej lub przedsiębiorstwu nie uspołecznionemu.

Art. 58. Adwokat zawiadomi niezwłocznie radę adwokacką o objęciu stanowiska lub zajęcia zarobkowego, nie polegającego na wykonywaniu zawodu adwokata. Nie dotyczy to działalności naukowej, pedagogicznej, literackiej, artystycznej i publicystycznej.

Art. 59. 1. Adwokat powinien zamieszkiwać i prowadzić kancelarię w obranej przez siebie siedzibie.

2. Rada adwokacka może z ważnych powodów zezwolić adwokatowi na zamieszkanie w pobliżu miejscowości, w której ma siedzibę.

Art. 60. 1. Adwokat może za zgodą rady adwokackiej przenieść siedzibę do innej miejscowości w okręgu swojej izby.

2. Rada adwokacka może nakazać adwokatowi przeniesienie siedziby do innej miejscowości w okręgu wojewódzkiej izby adwokackiej, jeżeli wymaga tego konieczność zapewnienia ludności należytej pomocy prawnej.

3. Przepis ustępu poprzedzającego nie stosuje się do adwokata, zajmującego stanowisko nauczyciela lub pomocniczej siły naukowej w państwowej szkole wyższej, jeżeli minister, któremu dana szkoła podlega, stwierdza konieczność zatrudnienia go na tym stanowisku.

Art. 61. 1. Adwokat może przenieść siedzibę do okręgu innej izby za zgodą rady adwokackiej izby, w której ma siedzibę, oraz rady adwokackiej izby, do której zamierza się przenieść.

2. W przypadku wyrażenia zgody na przeniesienie siedziby przez obie rady adwokackie następuje skreślenie adwokata z listy adwokatów dotychczasowej izby oraz wpisanie go na listę adwokatów izby, do której adwokat przenosi siedzibę.

Art. 62. Adwokat, przenosząc siedzibę lub wydalając się z niej na czas ponad sześć tygodni, ustanowi innego adwokata swym zastępcą i zawiadomi o tym radę adwokacką.

Art. 63. 1. Rada adwokacka ustanowi z urzędu zastępcę dla adwokata w przypadku skreślenia go z listy lub zawieszenia w czynnościach zawodowych.

2. Rada adwokacka może również ustanowić zastępcę dla adwokata, który czasowo nie ma możliwości wykonywania zawodu lub nie ustanowił zastępcy w przypadku, określonym w art. 62.

3. Uchwała rady zastępuje substytucję, udzieloną przez adwokata.

4. Zastępca zawiadomi niezwłocznie klientów zastępowanego adwokata o przyjęciu zastępstwa.

R o z d z i a ł 7.

Zespoły adwokackie.

Art. 64. Adwokaci mogą w celu wykonywania zawodu łączyć się w zespoły adwokackie.

Art. 65. Zespoły adwokackie torują drogę wyższym uspołecznionym formom wykonywania czynności zawodowych adwokatury i mają za zadanie organizowanie udzielania pomocy prawnej ze szczególnym uwzględnieniem uprzywilejowania tej pomocy ludności pracującej.

Art. 66. Do szczególnych obowiązków zespołu należy:

- 1) podnoszenie poziomu ideologicznego i zawodowego członków zespołu,
- 2) kontrola pracy zawodowej członków zespołu.

Art. 67. 1. Do powstania zespołu potrzebne jest zezwolenie rady adwokackiej.

2. Utworzenie zespołu rada adwokacka wpisuje do prowadzonego przez siebie rejestru zespołów.

R o z d z i a ł 8.

Spółeczne biura pomocy prawnej.

Art. 68. Rady adwokackie prowadzą w odpowiedniej ilości społeczne biura pomocy prawnej, których zadaniem jest zapewnienie pomocy prawnej szerokim rzeszom pracujących na warunkach szczególnie przystępnych.

R o z d z i a ł 9.

Skreślenie z listy adwokatów.

Art. 69. 1. Rada adwokacka skreśli adwokata z listy wskutek:

- 1) śmierci,
- 2) zgłoszenia wystąpienia z adwokatury,
- 3) przeniesienia siedziby do innej wojewódzkiej izby adwokackiej,
- 4) utraty obywatelstwa polskiego,
- 5) utraty z mocy wyroku sądowego praw publicznych i obywatelskich praw honorowych albo prawa wykonywania zawodu,
- 6) ubezwłasnowolnienia,
- 7) niezaniechania, mimo wezwania rady adwokackiej, zajęcia, którego nie wolno łączyć z zawodem adwokata,
- 8) orzeczenia dyscyplinarnego o wydaleniu z adwokatury

2. Adwokat nie może być skreślony z listy w czasie toczącego się przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego.

Art. 70. Rada adwokacka może zawiesić tymczasowo adwokata w czynnościach zawodowych w przypadku wszczęcia postępowania o jego ubezwłasnowolnienie.

R o z d z i a ł 10.

Aplikacja adwokacka.

Art. 71. Na listę aplikantów adwokackich może być wpisany ten, kto odpowiada wymaganiom art. 40 ust. 1 pkt 1 — 4 i nie jest zwolniony od obowiązku odbycia aplikacji adwokackiej.

Art. 72. Do aplikantów adwokackich stosuje się odpowiednio przepisy art. 43, 44, 47, 49, 50, 54 — 61 i 69 ust. 2.

Art. 73. Aplikant adwokacki nie może bez zezwolenia rady adwokackiej podejmować się zajęć ubocznych. Nie dotyczy to działalności naukowej, pedagogicznej, literackiej, artystycznej i publicystycznej.

Art. 74. 1. Aplikacja adwokacka polega na zaznajomieniu się ze wszystkimi działaniami czynności adwokackich oraz z zasadami wykonywania zawodu adwokata.

2. Ogólne kierownictwo kształcenia aplikantów należy do rady adwokackiej.

Art. 75. 1. Aplikacja adwokacka powinna odbywać się w zespołach adwokackich.

2. Za zgodą rady adwokackiej aplikacja może odbywać się u adwokata, wykonującego zawód indywidualnie, jeżeli daje on rękojmię należytego wykształcenia i wychowania zawodowego aplikanta.

3. Siedzibą aplikanta jest siedziba zespołu adwokackiego lub adwokata, pod którego kierunkiem aplikant odbywa aplikację.

Art. 76. Dziekan dokonywa przydziału aplikanta do zespołu adwokackiego, uwzględniając w miarę możliwości życzenia kierownika zespołu i aplikanta.

Art. 77. 1. Kierowanie pracą aplikanta, przydzielonego do zespołu adwokackiego, należy do kierownika zespołu.

2. Zespół płaci aplikantowi wynagrodzenie według norm, które ustala rada adwokacka.

Art. 78. Kierownik zespołu może w drodze porządkowej udzielić ostrzeżenia aplikantowi, który dopuścił się drobniejszego uchybienia, nie dającego jeszcze podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Art. 79. Aplikant adwokacki może zastępować adwokatów, należących do zespołu, w sądach i urzędach z wyjątkiem sądów wojewódzkich i Sądu Najwyższego. Upoważnienia do zastępstwa udziela aplikantowi za zgodą kierownika zespołu adwokat, który prowadzi sprawę.

Art. 80. 1. Rada adwokacka skreśli aplikanta adwokackiego z listy wskutek:

- 1) okoliczności, wymienionych w art. 69 ust. 1,
- 2) nieprzystąpienia bez usprawiedliwionej przyczyny do egzaminu adwokackiego w ciągu roku od zakończenia aplikacji lub do ponownego egzaminu w terminie, wyznaczonym przez komisję egzaminacyjną.

2. Rada adwokacka może ponadto skreślić z listy aplikanta, który w ciągu dwóch lat od daty złożenia egzaminu adwokackiego nie został wpisany na listę adwokatów.

Art. 81. Przepisy o zawieszeniu adwokatów w czynnościach zawodowych stosuje się odpowiednio do aplikanta adwokackiego, przy czym czasu trwania zawieszenia aplikanta w czynnościach nie zalicza się do okresu obowiązkowej aplikacji.

R o z d z i a ł 11.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 82. 1. Adwokaci i aplikanci adwokaccy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z interesem mas pracujących, z zasadami prawa, słuszności lub godności bądź też za naruszenie swych obowiązków zawodowych.

2. W postępowaniu dyscyplinarnym może być wydane orzeczenie o wydaleniu z adwokatury ze względu na czyn popełniony przed wpisem na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich, jeżeli czyn ten nie był znany radzie adwokackiej w chwili wpisu, a stanowiłby przeszkodę dla wpisu.

Art. 83. 1. Kary dyscyplinarne są następujące:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) zawieszenie w czynnościach zawodowych na okres od trzech miesięcy do lat dwóch,
- 4) wydalenie z adwokatury.

2. Adwokat i aplikant adwokacki, przeciw któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych, jeżeli tego wymaga interes publiczny.

3. Postanowienie komisji dyscyplinarnej o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne.

Art. 84. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może ono jednak być zawieszono do czasu ukończenia postępowania karnego.

2. Nie można wszczynać postępowania dyscyplinarnego z powodu czynu, związanego ze sprawowaniem urzędu lub mandatem publicznym, zanim właściwa władza dyscyplinarna lub sąd karne nie wyda orzeczenia.

Art. 85. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza się, jeżeli zażąda okoliczność, która według kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.

2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego postanowienie o umorzeniu traci moc i postępowanie toczy się nadal, jeżeli tego zażąda w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 86. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynęło lat pięć.

2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie karne.

3. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każda czynność organu, powołanego do ścigania przewinienia.

4. Przedawnienie dyscyplinarne nie biegnie w czasie, gdy adwokat z mocy ustawy nie może być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 87. W sprawach dyscyplinarnych orzekają:

- 1) wojewódzka komisja dyscyplinarna, jako pierwsza instancja,
- 2) Wyższa Komisja Dyscyplinarna, jako instancja druga i ostatnia.

Art. 88. 1. Wojewódzka komisja dyscyplinarna składa się z takiej samej liczby członków jak wojewódzka rada adwokacka.

2. Komisja wybiera ze swego grona prezesa i wiceprezesa.

Art. 89. Wojewódzka komisja dyscyplinarna orzeka w kompletach składających się z trzech członków.

Art. 90. Od orzeczenia wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej służy odwołanie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Art. 91. 1. Wyższa Komisja Dyscyplinarna składa się z siedemnastu członków.

2. Wyższa Komisja Dyscyplinarna wybiera ze swego grona prezesa i wiceprezesa.

Art. 92. Wyższa Komisja Dyscyplinarna orzeka w składzie trzech członków.

Art. 93. 1. Od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej może Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej wnieść w ciągu sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia rewizję z powodu pogwałcenia istotnych przepisów prawa lub oczywistej niesłuszności orzeczenia

2. Rewizję rozpoznaje Wyższa Komisja Dyscyplinarna w składzie siedmiu członków.

Art. 94. 1. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny.

2. W postępowaniu przed wojewódzką komisją dyscyplinarną może brać udział jako oskarżyciel także prokurator delegowany przez prokuratora wojewódzkiego, a w postępowaniu przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną — prokurator delegowany przez Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Udział prokuratora w postępowaniu jest niezależny od udziału rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 95. Czynności kancelaryjne wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej prowadzi rada adwokacka, czynności zaś kancelaryjne Wyższej Komisji Dyscyplinarnej — Naczelna Rada Adwokacka.

R o z d z i a ł 12.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 96. Osoby, które pełniły co najmniej przez trzy lata w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy służbę referendarską w biurach (departamentach, wydziałach) prawnych państwowych władz naczelných na stanowiskach, związanych z pracami ustawodawczymi, mogą być wpisane na listę adwokatów, jeżeli odpo-

wiadają wymaganiom, przewidzianym w art. 40 ust. 1 pkt 1 — 4

Art. 97. 1. Uchyła się.

- 1) ustawę z dnia 4 maja 1938 r. Prawo o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 33, poz. 289),
- 2) dekret z dnia 24 maja 1945 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1945 r. Nr 25, poz. 146 i z 1946 r. Nr 49, poz. 278),
- 3) dekret z dnia 8 lutego 1919 r. w przedmiocie przepisów tymczasowych o obrońcach sądowych i obrońcach przy sądach pokoju (Dz. Pr. P. P. Nr 15, poz. 205),
- 4) art. 14 — 18 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego.

2. Wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w dekreście z dnia 22 stycznia 1946 r. o wyjątkowym dopuszczaniu do obejmowania stanowisk sędziowskich, prokuratorskich i notarialnych oraz do wpisywania na listę adwokatów (Dz. U. Nr 4, poz. 33):
  - a) w tytule skreśla się wyrazy „oraz do wpisywania na listę adwokatów”,
  - b) skreśla się art. 3,
  - c) w art. 4 po wyrazach „art. 1” dodaje się wyraz „i” oraz skreśla się wyrazy „i 3”.
- 2) w dekreście z dnia 22 lutego 1946 r. o rejestracji i przymusowym zatrudnieniu we władzach wymiaru sprawiedliwości osób, mających kwalifikacje do objęcia stanowiska sędziego (Dz. U. z 1946 r. Nr 9, poz. 65 i z 1947 r. Nr 5, poz. 21) skreśla się art. 5 ust. 4.

Art. 98. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.